

17/4/23

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

TER BESLISSING

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg

Aan

Minister LZS

Deadline: 7 april 2023

nota

Aanwijzing Wlz-maatregelen coalitieakkoord

Datum

3 april 2023

Kenmerk

3566364-1045844-LZ

Uw kenmerk

Zaaknummer

1045844

Bijlage(n)

2

1. Aanleiding

In het coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'¹ zijn per 2024 in het uitgavenplafond zorg besparingen rondom meerjarig contracteren met budgetafspraken en de doorontwikkeling van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg opgenomen. Om deze besparingen te realiseren is het voornemen om de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), middels een aanwijzing, opdracht te geven om deze maatregelen te verwerken in de door haar vast te stellen maximum- en bandbreedte tarieven voor de langdurige zorg. De zakelijke inhoud van bovengenoemd voornemen moet eerst gedurende 30 dagen worden voorgehangen bij beide Kamers.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd de bijgevoegde brieven aan de EK en de TK met de zakelijke inhoud van de voorgenomen aanwijzing aan de NZa te ondertekenen en te verzenden. We verzoeken u dit uiterlijk 7 april a.s. te doen met het oog op de voorhangperiode en de voorbereidingstijd van de NZa om de tarieven vast te stellen.
- NB. Indien u de brieven *later dan 7 april* verstuurt dient in de brieven ook de datum te worden aangepast waarop de voorhang eindigt (staat nu op 24 mei, maar wordt dan ook later).

3. Kernpunten

- In het coalitieakkoord zijn maatregelen opgenomen die per 2024 de groei in zorguitgaven moeten beperken in de Wlz. Het gaat hierbij over de maatregel om meerjarige contracteren met budgetafspraken te maken en de maatregel met betrekking tot het doorontwikkelen van het kwaliteitskader. Beide zijn inhoudelijke maatregelen die ervoor zorgen dat de zorg met behoud van kwaliteit doelmatiger kan worden georganiseerd, waardoor een aanwijzing aan de NZa om tarieven te verlagen de meest aangewezen route is om de besparingsopgave te realiseren.

¹ Bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 35788, nr. 77.

- Tabel 1 laat zien dat voor de maatregel meerjarig contracteren de taakstelling oploopt van € 125 miljoen in 2024 tot € 245 miljoen in 2025 en € 135 miljoen structureel vanaf 2026. Voor de doorontwikkeling van het kwaliteitskader loopt de taakstelling op van € 100 miljoen in 2024 tot € 200 miljoen in 2025 en € 350 miljoen structureel vanaf 2026.

Kenmerk

3566364-1045844-LZ

Bedragen in miljoenen euro	2023	2024	2025	2026	structureel
Meerjarig contracteerruimte en contracten met budgetafspraken	-	-125	-245	-135	-135
Herinterpretatie kwaliteitskader verpleeghuiszorg	-	-100	-200	-350	-350

- Met deze maatregelen wordt ingezet op het anders organiseren van de zorg en op de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. De maatregelen verlagen de tarieven die zorgaanbieders maximaal in rekening mogen brengen ter dekking van de kosten die zij redelijkerwijs maken voor de zorgverlening.
- De NZa herijkt doorgaans uit eigen beweging de tarieven op basis van een kostprijsonderzoek (regulier onderhoud). Nu deze (taakstellende) maatregelen voortvloeien uit het CA, is het voornemen de NZa een aanwijzing te geven om deze maatregelen mee te nemen in de vaststelling van de betreffende maximum- en bandbreedtetarieven vanaf 2024.
- In de brief wordt ten slotte aangegeven dat de zorgkantoren de tariefsaanpassingen moeten doorvertalen in hun prijsafspraken met zorgaanbieders: vanuit het oogpunt van de overheidsfinanciën is het van belang dat de gemiddelde kortingspercentages die de zorgkantoren afspreken in hun contracten met zorgaanbieders niet worden verlaagd (dat zou immers de voorziene besparing teniet doen). Daarom wordt in de brief aangegeven dat u de NZa zal verzoeken om de kortingspercentages van de zorgkantoren te monitoren.
- In een bestuurlijk overleg van DGLZ met de NZa en ZN over de concept voorhangbrief op 24 maart jl. is afgesproken dat VWS de voorhangprocedure zal starten na het BO van de minister van LZS met ZN op 29 maart. Dit heeft u in het BO van 29 maart bevestigd.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

- Het betreffen maatregelen die in het coalitieakkoord zijn afgesproken.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

- Ombuigingen op het Wlz kader kunnen niet op veel enthousiasme rekenen. Een specifiek aandachtspunt is dat zorgkantoren en zorgaanbieders per brandbrief aangegeven dat het door de NZa vastgestelde maximumtarief voor VG7 niet toereikend is. De korting vanwege meerjarig contracteren interfereert hier dus mee (maar is met 0,4% overigens beperkt). Over VG7 zal binnenkort een separate (proces)brief aan de Kamer worden gezonden.

c. *Financiële en personele gevolgen*

- Rekening houdend met het totale pakket aan maatregelen uit het coalitieakkoord zullen de Wlz-uitgaven naar verwachting toenemen van circa € 29,5 miljard in 2022 tot circa € 33,8 miljard in 2027 (prijspeil 2022).

Dat betekent een groei van de uitgaven met € 4,3 miljard in vijf jaar. De maatregelen uit het coalitieakkoord dragen bij aan het afremmen van de groei (minder meer) door een doelmatigheid in de organisatie. Bij ongewijzigd beleid zouden de uitgaven in dezelfde periode met circa € 5 miljard zijn gestegen.

Kenmerk

3566364-1045844-LZ

d. Juridische aspecten haalbaarheid

- De NZa moet ten minste redelijkerwijs kostendekkende tarieven vaststellen om de op grond van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) vereiste goede zorg te kunnen leveren. Het voldoen aan de kwaliteitsstandaarden die door het Zorginstituut zijn ingeschreven in haar register maakt onderdeel uit van de op grond van de Wkkgz te leveren goede zorg.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afgestemd binnen VWS met Z, PZv, WJZ en FEZ. De brief is extern afgestemd met het ministerie van Financiën, ZN en NZa.

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

n.v.t.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer/ belang van de staat.

- De beide maatregelen verlagen de kosten die de zorgaanbieders redelijkerwijs moeten maken voor de zorgverlening. De bedragen zijn taakstellend in het licht van houdbare overheidsfinanciën.
- De besparingen van meerjarig contracteren worden slechts realiteit voor een zorgaanbieder indien hij daadwerkelijk meerjarige contractafspraken met het zorgkantoor kan maken. ZN heeft echter laten weten dat de zorgkantoren deze afspraken niet met alle zullen gaan aanbieders maken.
- De zorgaanbieders kunnen daarmee in gerechtelijke procedures proberen om de (redelijkerwijs) kostendekkendheid van de maximumtarieven gemotiveerd te bestrijden. Het is dan aan VWS respectievelijk de NZa, om aannemelijk te maken dat de maximumtarieven wel ten minste dekking bieden voor de redelijkerwijs te maken kosten voor de zorgverlening. In overleg met ZN is daarom in de voorhangbrief duidelijk aangegeven dat de besparingen vanuit de maatregel meerjarig contracteren taakstellend zijn in het licht van de overheidsfinanciën en dus ook via een algemene doelmatigheidsverbetering kunnen worden ingevuld.
- VWS en NZa kunnen voorts aanvoeren dat de besparingen ten aanzien van de taakstelling die ziet op meerjarig contracteren structureel slechts 0,4% van het Wlz-kader voor zorg in natura (\pm 30 miljard) bedragen. Een dergelijk gering percentage heeft niet tot gevolg dat de maximumtarieven opeens niet meer redelijkerwijs kostendekkend zouden zijn.
- De onderbouwing van de besparingen voor zorgaanbieders van de doorontwikkeling van het kwaliteitskader hangen samen met het nieuwe

kwaliteitskompas en de doorontwikkelagenda. VWS respectievelijk de NZa kan aannemelijk maken dat de maximumtarieven met de besparingen nog steeds ten minste redelijkerwijs kostendeckend zijn.

Kenmerk

3566364-1045844-LZ